

časopisje komaj še zabeleži. Ali poleg bombe in vešal, ki sta postala znamenja carjeve države, stoji zdaj smrtni angelj, katerega kosa poseka tisoče glav: Lakota z vsemi svojimi grozovitostmi je napočila, se širja in sili nesrečni narod v jarem. . . Knez Lvov je posetil od lakote prizadete pokrajine in jih popisal. V svojem popisu pravi knez Lvov: „Tako je, kot da bi stali ob postelji umirajočega. Prebivalstvo životari od dneva do dneva, ob grizljivi kruha, brez upanja, da ostane do spomladi pri življenju. Letina je popolnoma ponesrečena. Kruha ni in krme za živino tudi ne. Kozolci so prazni. Na 1000 vrst dolgemu potu sem našel le v 11 vaseh malo žitja pri nekaterih kmetih. Kmetje pripovedujejo, da so lahko kar z rokami želi; na desjatinni polja so nabrali 1-2 puda; ovsna in ajde letos sploh niso videli. Živino in konje so morali kmetje za najnižjo ceno prodati. Za krmo so nabirali hrastovo listje. Posebno trpe novo naseljeni Tataři. Povsod je do kruha iz želoda. Mera želoda je stala najprve 4 kopeke, zdaj stane pud 45 kopek. In ta kruh jedo le enkrat na dan. Otrokom dajejo želodno moko z gorko vodo. Od take hrane izgledajo ljudje grozno; bleedi so, suhi, roke se jim tresejo in oči so upadle. Kmetje tožijo, da jim od tega „kruha lakote“ „srce gori“. In do nove žetve je še 7 mesecev. Vse je, kakor da bi izumrlo življenje. Tako knez Lvov. Ali se je čuditi, ako dvigne neznosna lakota kmeta, da se oboroži in pože bele gradove in pobije gosposke pijavke, ki so pribile kmetijski stan na križ večnega trpljenja?!

Nemški Reichstag (državni zbor) je vlada razpustila. Vlada je zahtevala nov kredit za kolonije v nemški južno-zahodni Afriki. Ali klerikalni centrum ter socialisti niso dovolili ta kredit. Vsled tega je vlada zbornico razpustila.

Genjenim naročnikom naznanjamo še enkrat, da prične izhajati „Štajerc“ s prihodnjo številko vsaki teden. Naročnina za tednik se zviša le za malo svoto, i. s. stane list na Avstro-Ogrskem za celo leto le 3 krome; za Nemčijo pa 5 kron; za Ameriko, 6 kron; za druge države primerno požitnim razmeram sploh za vse inozemske države pa 5 kron. Kakor doslej je plačati naročnino naprej. Posamezne številke stanejo 6 vinarjev. List bo izhajal vsak petek z datumom nedelje. Porabite božične praznike za agitacijo in razširjenje našega lista! Delujte neumorno za odino glasilo svobodomislelnega in naprednega ljudstva! Vsakdo naj pridobi vsaj enega novega odjemalca. Naročnina je tako majhna, da jo lahko vsakdo plačuje. Uredništvo in upravištvo storita svojo dolžnost, — naj jo store in naročniki in prijatelji! Živeli naprednjaki!

Uredništvo in upravištvo.

Dopisi.

Iz gornje Radgone. „Fihpos“ piše v 47. številki: „Mi vstajamo in vas je strah.“ Res je, da klerikalna neumnost vstaja, ali bati se je ni treba. Tudi pri nas v gornji Radgoni je ta neumnost dosti. Vsled nje dobita baje Kolarov Hanzek iz Polje in Zemlič iz Radine veliko medajlo od svetnika Ploja. „Fihpos“ je prinesel tudi resolucijo katero sta napravila Hanzek in Zemlič z nekaterimi hlapci, viničarji ter najetimi župani, ki so prinesli občinske pečate seboj. Pazite, gospodarji, da vam ta resolucija ne pride na gnoj, ker svinje hodijo, ker bi vam hitro pocrkale. Na shodu pri sv. Jurju je bil predsednik policijski Hanzek, ki se zdaj že postavi kakor koštrun, da ima deklo zdravo. Mogočni drugi govornik je bil Beingerl to je Zemlič iz Radenc. Možek je majhen, ali glavico pa ima; hitro je pozabil veliko škodo, katero je imel pred par leti trpeti, ko je bil slavni načelnik konzuma in so se mu jajce osmradile ter jih Nemci niso hoteli kupiti. Od tega časa ima veliko jezo na Nemce. Ali proti zaslužku od Nemcev se pač ne brani in zna takrat tudi nemško govoriti. Res škoda, da ni bilo več pametnih ljudi na onem zborovanju. Korošec je res prišel, le priljubljeni hofrat Ploj je izostal; menda ga je poslanec Stein preveč prestrašil. Škoda, kajti Ploj bi še par točk resoluciji pri-

stavil, da bi i naše kravé vedele, kako repe nositi. Razumemo žlobodranje pri sv. Jurju blizo g. Kunca, ki želi sodnijo, da postane kraj sv. Jurij trg, da dobi sodnijo, norišnico; ali kaj da je g. župnik pred leti sv. Jurja s kojnjom vred židovi prodal? Imajo res dohtarja plantavega in dohtarja zdavega, imajo guto za brizgalno, imajo slikarja, ki hitro hofrata naslika, velik hotel pri gospej Trstenjakovi, vse, vse imajo! In še nekaj bi rad vprašal: ali ste hoteli g. Winklerja za cenilnega moža postaviti? Korošec se je pač premislil, da se cenilnim možem ne plačuje toliko kakor njemu za kondukt; naj preje kaplan potegne 40 ali še več kron, kakor pa cenilni mož 6-8 kron, kadar se muči in hodi celi dan. O Hanzek in Beingerl, brez vaju bi se svet ostavil in zato le študirajta naprej, kaj vse bi se dalo še napraviti, če ne drugače, pa vsaj v papirnatih resolucijah. . .

Iz Poličan. Ko je bila občinska volitev pri nas v Poličanah in smo propali naprednjaki vsled klerikalnih zvijač in sleparij, — bilo je veselje v prvaškem Babilonu. Zdaj pa molče prvaški listi, ker so klerikalci v sosedni občini Pekel tako klavarno propadli. Niti eden klerikalec ni zlezal v odbor! Možje-volilci so stali kot skala, kajti sprevideli so klerikalne sleparije. Ne Poličanski župnik, ne koštruvirt, ne šnops, ne smodke niso privedli do zmage. In veselo trdimo: klerikalna farizejska druhal propadla je za vselej! Slava, korenjaki Pekelčanje! Kdo je kriv, da smo mi v Poličanah propadli? Klerikalna sleparija, vrli, erenpurgjerji, in — naša zaspanost. Ali to nič ne dè! Volitve bodo gotovo ovržene, ker oblast ne more trpeti takih sleparij. In pri novi volitvi bomo posnemali sosede Pekelčane ter klerikalcem mrtvaško pesem zapeli. Takoj po volitvi so volilci večinoma obžalovali, da so ubogali klerikalcem. Bili so omamljenjeni, kakor omami nesramna vlačuga nedolžnega mladeniča. . . Tedaj na svidenje!

Dobje pri Planini. Pač dobro, pravicoljubni „Štajerc“, da si označil Vurkelčevo delo v zadevi tožbe g. nadučitelja in poslanen kramarja Tonča, sicer bi župnik ne vedel kaj pridigovati. Tako pa vse je v nedeljo na prižnici opravičeval in trdil, da ti lažeš. Res pa je, da Vurkelc laže in celo druge na laž napeljuje. Kdor se z lažjo peča, kruha petla, pravi pregovor. To se Vurkelcu pač ne bo zgodilo, ali zgoditi se zna tistim, ki so sedli na njegov lim. Celu berati že Vurkelcu očitajo, kako to da moli: odpusti nam naše dolge, — ker dela le sovražstvo in zapeljuje ljudstvo v tožbe ter igra pričo. Pred kratkim je neko povedal, kako naj se moli očenaš, da bi bili ljubezen in mir med ljudmi. In veste, kaj je napravil Vurkelc s tem človekom? Zapevedal je svoji kuharici in dekli, da sta ga počakali na cesti s palicami in ga natepli. In prišel je še sam župnik ter zapovedal, naj se ga z vodo oblije. Take izgleda nam daje ta mož. Ni čuda, da se je govorilo in pisalo o njem, da je kot kaplan v Gornem Gradu iz neke kleti nočnega čuvaja Kolenca s samokresom obstrelil. Knezoškof mora imeti pač veselje s takim človekom. Mi pa govorimo in bomo govorili resnico in ker imamo še dosti gradiva, — zato na svidenje, g. Vurkelc.

Sp. Polskava, 18. nov. — Pretečeno nedeljo je obhajal tukaj debeli mož svoj god. Ime zamolčimo še zdaj, ker upamo, da se po boljša. Kupil je od mladeniča Kikeriki veliko raket in umetalnega ognja, katerega so zažigali sredi vasi. To je nevarno zlasti zdaj, ko imajo kmetje toli suhih reči po dvorišču. Kako lahko bi bil ogenj nastal v tem suhem vremenu! Debeli možek si je najel požarno brambo ki je sodelovala. Menimo, da bi se naj politična oblast pobrigala za take neumnosti. God se lahko slavi na drug, varen način. Po slavljju so gasili grla v krčmi. Zlasti Matiji je dopadla zastoj-pijača. Debeli možek je ledičen in se ne more oženiti, ker ga nobena ne mara. Ob času volitev se je pustil na svoje troške volit, — pa ima vendar smolo. Vsevedež.

Iz Ribnice na Pohorju, 27. nov. — Tu pri nas stanuje v gornem kamnolomu stara devica, ki čuje na ime Ana König. Ta sveta babura nosi tudi svetinjo na svojih zastarelih prsih. „Štajerca“ pa močno sovraži, kakor ga sovražijo vsi hinavci in tercijalke. Nekoč je prišel list na tukajšno pošto, naslovljen na dva delavca iz kamnoloma. 12letna šolarica je pri-

nesla list iz pošte. Tercijalska devica König pa ji je izrgala list iz rok ter ga vrgla v gorečo peč. To se je že zgodilo 5 krat! Kaj pravi k temu uredništvo? Sodnija mora vendar varovati tujo last!

Op. uredništva. Pismo Vam sporočimo, kaj Vam je storili. Takim po slabih farjih našuntanim baburam se mora odločno na prste stopiti! Vi delavci pa se držite vašega lista!

Sv. Jakob, fara Galicija pri Celju, 27. nov. — Ne moremo se našemu župniku drugače za vse dobrote zahvaliti kakor skozi ta list. Ljubi „Štajerc“, počasti torej našega dušnega pastirja, da bodo tudi drugi ljudje poznali njegovo junštvo! Dne 7. okt. pri deseti maši nakrat župniku ni nekaj pasalo; morda ga je vzejala kuharica. Nakrat se obrne proti koru in zakriči: „Pevke, držite lape, ko ne znate pet; to ni prava pesem“. . . Seveda so se ljudje smejali kakor na sejmu. Prihodnjo nedeljo pa niso šle pevke več na kor. Ubogi organist se je moral sam matrati in peti. To pa fajmoštru zopet ni bilo všeč in zakričal je na kor: „No, zdaj ofnite lape!“ Dne 25. novembra je organist zadnjikrat igral. Navadno se po maši eno pesen poje, ali organist ni imel pevka. Igral je tedaj le z orgljami, fajmošter pa je letal po cerkvi semtertja; gori se ni upal, ker bi se lahko kaj pripetilo. Zato je šel pred oltar in — na koru se je orgljalo, pred oltarjem pa zvonilo, ljudje pa so si ušesa tiščali. Fajmošter, fajmošter, kaj delaš?! Jezen je bil fajmošter na organista, ker je ta kaplana na škofijo naznanil, češ da ima rad dekleta. Ta kaplan je zdaj v Hočah pri Mariboru. Toliko za danes. Fajmoštrov prijatelj.

Novice.

— 1907 —

Krogla se je zopet obrnila, — 365 dni in ravno toliko noči je preteklo, novi koledarji vise na steni, par sivih las imamo več na glavi, — in pogumno napišemo: novo leto 1907! . . . Dobro! Preštejmo glave in priznati moramo, da je marsikatera izginila! Sosed, tekem minulega leta si pokopal svojo ženo, vsa tvoja ljubezen je bila zamanj; zaspala je in sam si ostal. Meni je deca umrla, tebi stariši, tretjemu prijatelji. Vsem je prineslo preteklo leto veselja in žalosti, razkošja in trpljenja, blagosovili in kleli smo staro leto, — in zdaj stojimo in gledamo nazaj in premisslujemo: Koliko solz je steklo v neskončnost, koliko smeha je donelo po zraku, koliko neumnosti smo napravili in koliko težkega, krvavega dela smo izvršili. . . Zato pa bodi vse pozabljeno, prepri v družini, sovražstvo med sosed, zavist med sorodniki! Staro leto, je pokopano in z njim pokopljemo i vse to. . .

Zdaj pa k „Štajercu“! Dobili smo ob koncu leta celo vrsto čestitk in ni nam mogoče, odgovarjati vsakomur posebno. Dobili smo pa tudi izredno veliko novih naročnikov in stari odjemalci so storili v splošnem svojo dolžnost. Zahvalnjemo se vsem. Bratje, bodite prepričani, da velja naše srce in naše delo zvišeni misli kulture in napredka! Kot edino darilo damo svojim odjemalcem — tednik!

Vsem torej srečno novo leto!

Surovost Kadar. „Fihpos“ ali njegova slavnoznana priloga „Naš Dom“ ne moreta naprej, pa zapojeta žalostno pesen o „nezaslišani surovosti“ našega „Štajerca.“ Spominjamo se pri temu lepe povestice: Potepuh je napadel moža, da bi ga oropal. Ali naletel je na napačnega; mož je bil močnejši in je potepuha prav pošteno presuval in prelasal. Potepuh je stokal in vpil: „Ali vas ni sram, da pretepravate slabotnejega človeka? Vi ste močnejši, pa me tepete“. . . Približno takšni junaki sedé v uredništvu naših priljubljenih prvaških listov. Ker smo jim povedali po kmetško, po štajersko resnico v lice, vpijejo na vse pretege: Vi ste močnejši, pa nas tepete, vsi ste — surovi. . . Zato jim hočemo danes prvi po gosposko odgovoriti, fino kakor mestne gospodične na plesnem venčku. Torej: Oprosti tisočkrat, velecenjeni „Dom“, da smo te sunili v rebra. Ali vsaka miš na Štajerskem vé, da je tvoj očka „Gospodar“ vpeljal „nezaslišano surovost“ v časopisje. Čitaj prvi letnik „Štajerca“ in v začetku ne najdeš nobene grobosti, celo dopise

smo vrgli v koš, ako so bili grobi. Ali ko se nas je pričelo psovati, smo morali odgovoriti, kajti prvaki sami ste proglasili načelo: Klin s klinom! To je eno. V drugi vrsti — oprostite zopet tisočkrat, dragi „Dom“ — smo iskali z dvojnimi očali „surovosti“ v „Štajercu“, pa jih ni. Ako imenujemo sleparja tako, potem to ni in ne bode nikdar surovo; ali mi naučimo rečemo gospod slepar?? Vi nas psujete z „brezverci“, ker se potegujemo za čisto vero. Vi nas psujete z „nemčurji“, ker se zavzemamo za bratsko ljubezen med sosedji; in mi naj molčimo? Na ta način bi nas svedela kmalu na drug svet spravili, pa tja še ne maramo. In še nekaj, kar je sicer glavno. Klerikalizem, to je tista struja, ki zlorablja vero v posvetne namene, ki vlada le pri neizobraženih ljudeh, ki ubija sleherni pojav duševne samostojnosti, — ta brezbožni, breznarodni in breznačelni klerikalizem ima največje grehe na vesti. V krajih z razvitim klerikalizmom se razvija i surovost in zločinstvo in pijanost. S številkami vam lahko dokazemo, da se spije v najbolj klerikalnih gnezidih največ žganja, da se zgodi največ podvignih zločinov ravno v deželah, ki imajo najbolj razvit klerikalizem. Kajti čimbolj se človek izobražuje, tembolj se pričinja ločiti od živali . . . To smo hoteli povedati odkrito in zato se le naničljivo smehljamo, kadar lučate kamenje na nas, — Vi, ki imate največ greha . . .

Prvaški poslanci. Pravi sodni dan je bilo letošnje zasedanje državne zbornice. Govorili smo že obširno o govoru poslanca Steina in žalostno je, da doslej še gg. Ploj, Šuklje in Šusteršič kakor ribe molče. V zbornici sta govorila tudi poslanca Wastian in Pommer in tudi ta dva govora sta znamenita, ker se tičeta zanemarjenih spodnjaštajerskih razmer. Poslanec Wastian je dejal: Prvaški politiki vidijo svojo srečo le na razvalinah Avstrije in močno se razvija pri njih veliko-ilirska ter vseslovenska državna misel (to je misel da bi se razrušilo Avstrijo in združilo Slovence, Hrvate, Srbe itd. v eno državo!) In vlada podpira to politiko. Prvaška duhovščina se peča bolj s politikom nego z svojim poslom. Zato bi bil kancel-paragraf potreben . . . Poslanec Pommer pa je prečital v zbornici več prvaških listov in dokazal, kako surovo napadajo ti listi vse, kar ne trobi v njih rog. Dejal je naprej: O Šusteršiču, Ploju in Šukljetu nočem govoriti; razkrinkali so drug drugega in izkazalo se je, da se dolgo umili niso. Jaz sam sem videl gotov akt, ki se peča s Plojem in njegovo preteklostjo. Pričakovali smo, da naskoči Ploj poslanca Steina, ko mu je le-ta zločine očital; ali Ploj je ostal na svojem mestu in molčal. Kar se tiče poslanca Korošca, so njegove interpelacije polne laži in nevredne duhovna . . . Tako mislijo in govorijo javno o prvaških poslancih. Ali ni tedaj naš odkritosrčen boj več kot pravičen?! Kmet, ti pa premišljuj, koga si izvolil . . .

Naše „laži.“ Zadnji „Dom“ je naštel v 25. številki, 7 „laži“, katere je baje našel v „Štajercu“. Da bodo naši čitatelji videli, kako se spremeni najčistejša resnica v laž, ako jo pregleda prvaški klerikalec, hočemo odgovoriti. 1. laž: „Dom“ je dobil od bogve kje neki računski zaključek in trdi, da smo čez 4000 K lani nafehtali pri trgovcih. Kje in kako smo fehtali, tega ne ve povedati. Sploh pa povemo odkrito, da smo imeli podpore, kar je pa le dokaz, da ima naš list upliv in ljudstvo za sabo. — 2. laž: „Dom“ trdi, da ni imel Kaiser v prvaških listih inzerate. Zdaj pa naj pregleda vsakdor le letošnje številke „Domovine“ in videl bode, da laže „Dom“ in da imamo mi prav. — 3. laž: „Dom“ trdi, da bode vsled Kaiserjevega konkurza veliko trpela mestna šparksa ptujaka, prvaški denarni zavodi pa nič. O tej stvari smo govorili že v zadnji številki in dokazali, kako brezsramna neresnica je to. — 4. laž: Dr. Gosaku v Celju so očitali nemški listi, da pošilja otroke v nemško šolo; mož nato niti odgovoril ni in mora tedaj vsakdo sklepati, da so imeli listi prav. — 5. laž: „Dom“ trdi, da smo pisali neresnice o slov. poslancih. Prosta vam je pot na sodnijo; tam dokazemo, da imamo prav. — 6. laž: Res je, da so klerikalci duševno ubili pknjonega pesnika

Gregorčiča, kar ve vsak olikan človek. — 7. laž: Res je, res, da so prišli voditelji prvakov fehtati k nami, naj ne pišemo proti Ploju. Le iz usmiljenja zamolčimo za danes še imena, ali pripravljani smo jih povedati . . . itd. Zdaj pa vprašamo: ali niso ti „Domovi“ uredniki fejt fantje? Prihodnjič bodo pisali: „Štajerc“ laže, da je sneg bel, da ima pes štiri noge, da pride po soboti nedelja. Vse je laž, kar pišemo, to pa zato, ker je klerikaluc sploh belo kar je črno, lepo kar je grdo in laživo kar je sveta resnica. Pункtum!

„Narodna stranka“ — prvič so jo krstili za „čisto“ stranko — je imela v Celju svoj ustanovni zbor. Govorili bomo morda o tej stranki še obširneje. Posebno nas pa ta stranka ne zanima, ker je s svojim listom vred mrtvo rojeno dete. Zakaj? Stranka Špindlerjancev je docela fotografija liberalnih struj, kakor so se pojavile zlasti na Kranjskem. In videli smo, da te liberalne struje na Slovenskem nimajo bodočnosti in da jih prodirajoči klerikalizem na deželi in napredujoči socializem v mestih potiska v zid. Vzrok je, da — ne hodijo slov. liberalci „med narod“, da nimajo nikakoršnih zvez z narodovo dušo in da ostanejo tedaj vedno osamljeni. Vemo sicer, da je Spindler pošestnejši politik nego cel tucast štajerskih klerikalcev, — čeprav tudi ne pozabimo, da je imel pred kratkimi leti docela druge politične nazore — ali njegova na papirju izdelana stranka ima nekaj učiteljev, nekaj advokatov, nekaj priganjačev, nekaj političnih Pavlih, — kmeta in delavca pa nima. Pa še nekaj! Spindlerjeva stranka trpi na svoji lastni neodkritosrčnosti. To kar govori in piše, ne misli in ne čuti. Okoli klerikalizma in okoli nemščine se smuka kakor mačka okoli vrele kaše. To pa ne gre v politiki. Ali ste proti nemščini v šoli ali ne, — to treba povedati. Ali ste „liberalni“ ali ne? „Sem in nisem“, „hočem in nočem“, — to niso politična načela temveč to je le izraz bojazljivosti, s katero stopate v javnost. Slabotnejši, nedoslednejši, polovičarji pa nimajo bodočnosti.

„Posavska straža.“ Kakor gobe po dežju rastejo listi in lističi in listki in časnikarski pritlikavci iz zemlje. Res, z novim letom bode teklo mleko v Dravi in med v Savi. Kmetu in delavcu ne bode treba več robotati; sedel bode mirno, po zimi pri peči, po letu v senci, pušil svojo pipo in čital prvaške novine . . . Zdaj ima Kurjavas že svoje „cajtunge“ in Žabjavas že svoj „list“ in Petelinova vas svoj „čam k.“ Pa res! Pa res! Mi imamo „Fihpos“, „Dom“, „Stimmen“, „Narodni list“, „Domovina“, „Mladoslavenca“, „Slov. Štajerca“, — torej sedem listov le za Spodnji Štajer! Na vsacega drugega kmeta pride že en list. In zdaj so ustanovili brežiški ter krški prvaki zopet nove „cajtunge“, ki so ravno dosti velike, da se zavije vanje tri kvargelje. Za urednika je podpisana neka neznanca velikost Andrej Sever. Ta Sever je tudi slavnati urednik „Narodnega lista.“ In vendar prvi v 1. številki „Posavske straže“, da je le-ta izšla „v sporazumu obeh strank“, namreč Spindlerjeve in kaplančkove stranke. Ali kaj hoče ta „straža“ štajersko-kranjskih Posavcev? Listič pravi, da je „strogo gospodarsk“ ali na čelu ima napisano „Narodno-politično glasilo“. Poleg tega smo našli v celem listku le 15 vrstic o vinorejski zadruzi v Brežicah, drugih gospodarskih člankov pa ni . . . Ali norca se izpozna po kapci! Ta „Straža“ bode živela od hujskarij proti naprednjakom, od tiste nesrečne in neumne politike, ki je udomačena po nenasitnih požeruhih. Ker pa ta kočček papirja niti imena „časopis“ ne zasluži, izjavimo že danes, da se poživizgamo na pobalansko-bedaste napade in da ne bomo odgovarjali niti z besedico na lajanje takih polničnih psičkov. Sapienti sat!

Zvestoba. Tisti Zavadič, ki je bil svoj čas duhoven, ki je napravil pozneje nepopisne stvari, katerega smo končno iz milosti v naši pisarni rabili, ker bi moral drugače stradati, katerega bi pustili lahko zapreti, ko bi se nam ne smilil, — ta Zavadič pisari zdaj raznim prvakom nesramna obrekljiva pisma, da bi svojim dobrotnikom škodoval. Naša potrpežljivost je pri kraju in objavili bomo vso gradivo o temu človeku, ako izvemo le še eno laž od njega. Tudi tisto pismo, v katerem se za-

veže pod častno besedo, da bode molčal o vsem, kar je videl in slišal v pisarni! Skrivnosti nimamo, ali lumpariji posamznikov se ne bomo uklanjali. Mož je dolgo zidal na našo dobroto, — zdaj pa je konec, pane Zavadič!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Priloga. Delu današnje naklade smo priložili prospekt tvrde Singer & Comp.

Pametna misel. Načelnik okrajnega šolskega sveta v Ptujju g. Jos. Ornič je sprožil jako primerno in pametno misel. Pričakovati je, da se ta ideja uresniči in bode to gotovo jako koristilo. Upeljati se namerava namreč v počitnicah v Ptujju tečaj za dekleta. Kmetke dekleta od 18. leta naprej bi se v tem tečaju brezplačno podučevale v kuhanju, pranju, gladenju (peglanju), sploh v vseh domačih delih. Kakor imajo mestne dekleta svoje šole, bi bil to tedaj tečaj za kmetke dekline, ki bi se na ta način pripravile za svoj poznejši stan kot gospodinje in matere. Upamo da se ta misel uresniči in prosimo, da se ne odloži.

Nadučitelj Gaukler od okoliške šole v Ptujju potrebuje odločnih besed, drugače zraste njegovo drevje v nebesa. Mož meni, da je zato plačan, da širi hujskajočo prvaško politiko. Njegovo postopanje presega že vse meje in odločno zahtevamo od oblasti, da potrka temu nadutežu na prsta. Le par zaved naj danes omenimo. Da se tega nadučitelja nikjer ne vidi rado, dokazuje dejstvo, da je že moral bežati iz neke kmetске krčme pred razjarjenimi kmeti. Ker ima vendar precej rešpektja pred kmetskimi pestmi, dela zdaj svojo politiko doma. Starejše svoje tovariše je vedno tako nadlegoval, da so šli raje proč. V mladih suplentih pa je našel zdaj orodje, s katerim lažje deluje. Z njimi hoče pripeljati celo „Štajerčovo“ stranko v tabor celjskega študenta Spindlerja. Zato je poslal Gaukler mladega učitelja Koširja k ustanovnemu zboru Spindlerjeve papirnatе stranke. Pristašem „Štajerca“ pa pošilja „Narodni list“ Vse Gauklerjevo delo je prvaška politika in nam se dozdeva, da mora vsled tega njegova služba trpeti. Mladi Košir je prišel pred 2 leti po končanih študijah v šolo v sv. Benedikt (Slov. Gor.) Tam je kmalu zaslovel, da zna izborno — otroke pretepativati. Potem je prišel možicelj v Hajdino in tudi tam so pričeli stariši tega fantalina po strani gledati. V Hajdini se celo navodilom šolskega vodje ni hotel pokoriti, tako da mu ta niti plačilne pole ni podpisal in tudi res Košir plače ni dobil izplačane. Potem so ga hoteli prestaviti v sv. Margreto, ali tamošnji nadučitelj se je to izprosil in tako je prišel fantek v Ptuj. Tukaj pa je našel duševnega brata Gauklerja, prisegla sta si zvestobo in izgrizla druge tovariše. . . Koširček spi v šoli, pošilja v petkih po klobase in jih je pred deco, napada starejše tovariše, — ali Gaukler je zadovoljen z njim, kajti zna „politiko delati“. Korajžjen je tudi in zato so ga morali lansko leto na Silvestrov večer iz nemške gostilne vreči, ker je skandal delal. Ali bodo taki „pedagogi“ Spindlerjevo stranko podprli? Ali je učitelj zato na svetu, da kroka čez noč in spi v šoli? Gaukler, ti pa si odgovoren? Kmetje se pritožujejo in ako ne bode kmalu konec tega regimenta, zabornali bomo še odločneje!

G. Jos. Gspaltl, zlatar v Ptujju, je bil vsled Kaiserjevega konkurza primoran, zapreti par dni svojo trgovino. Zdaj je zopet odprl in priporočamo pošteno tvrdo občinstvu najtopleje.

Konkurz Mayr. Mariborski veletržec z vionom E. Mayr je prišel v konkurz. Aktivna posestev znašajo okoli 140.000 K, ali vknjiženih je 150.000 K. Književnega dolga pa je 270.000 K, kateremu stoji le aktivna 150.000 K nasproti. Upniki bodo precej trpeli.

Krščanska ljubezen v Zg. Radgoni. Sramotno, več kakor sramotno je, kar se godi v Zg. Radgoni. Župnik je pošteni in tudi mi nimamo niti besedice graje za njega. Ali njegova kaplančka v sv. Petru se ne ravnata ne po Jezusovem ne po župnikovem vzgledu; in nevolja raste, ljudje se zgražajo in pomedli bodo kmalu te peteline iz zagrizenega prvaškega tabora. Ta dva črnosukneža že dalje časa ne josta pri župniku, temveč imata hrano pri krčmarju Zangl v . . . Črna fanta se gresta

namreč vedno zvečer sprehajati in obiskujeta hiše, ki se jim ravno dopadejo; po navadi prihajata proti polnoči domu. Kakor se vidi, je to ravnanje prav fantovsko in manjka le, da bi hodila kaplana na okno domačih deklet trkat. Mi tudi ne moremo prisedi, da se to ne zgodi, — kajti hudirja, kaj pa ima kaplan sredi noči zunaj farovža iskati? Sestra in obenem kuharica našega župnika pa je zahtevala, da prideta fanta ob 9. uri k večerji; temu sta se pa uprla in tako hodita raje v gostilno. Pa naprej: Splošno spoštovan posestnik in mizar Josip Ligrič iz ... je srečal ob vinski trgatvi ob 12. uri v temni noči ta dva črna zastopnika „krščanske ljubezni“. V šali je mož to neki šivilji pravil: „Zdaj sem srečal naša dva gospoda kaplana, sta menda k deklinam hodila, kakor mi pobje nekaj, ko smo bili mladi.“ Ta šivanjkarica pa bi bila dobra za farskega policaja ali vchuna in je tekla kaplanom to povedati. Fej vsem vohunom! In dr. Gorički, zastopnik vseh farskih prismođ, je tožil poštenega moža ter je bil ta tudi obsojen. Ali z obsojbo ni vse narejeno. Tudi mi vprašamo resno in odločno: Kaj imata mokronosa kaplana ob polnoči zunaj opraviti? Samo fantini, ki kličejo deklin, čuvajo ob taki uri. Za „božjega namestnika“ pa bi se boljše škalo, da moli v svoji sobici za druge in za svojo grešno dušo. Pa amen! Podoben je slučaj z hebamko Lavrič. 7. nov. je prišla z neko porodnico v sakristijo. Prišel je kaplan Vogrin, pogledal hebamko kakor hudir križ, slekel mašno obleko in vzel knjigo v roko. Mesto da bi prečital psalme, je vprašal: „Ali je otrok bolan?“ Ko je babica to zanikala, jo je grdo pogledal. Vsled tega mu je rekla: „Zdaj ni čas, da se otroka ob 6. uri ven nosi.“ Zdaj je kaplan zakričal: „Molčite, vi ne bodele delali postave, drugače vas vrzemo ven.“ Pegumna žena mu je rekla: „Gospod, dovolj je boljših ljudi in dobrih kristjanov, ki ne nosijo otroke v cerkev in nikdo jih zato ne zavid.“ Kaplan pa „Tukaj ni boljših ljudi, temveč samo viničarje in kmete.“ Žena pa: „Jaz nisem ne kmet ne viničar, pa se ne pustim ponemiti.“ Zdaj se obrne kaplan k mežnarju: „Slišiš kaj je rekla? Da je to norost“. In pretil ji je, da jo pusti zapreti. Žena pa mu je rekla, da se bode priživila pri župniku. Odgovor: „Lahko tudi pri škofu.“ Hebamka je povedala to g. župniku, poštemu možu, ki je tudi izjavil, da ni nikdo zavezan, dojenčka v cerkev jemati. Kaplan Vogrin pa se ni sramoval in je šel hebamko sodniti naznaniti, češ da je motila vero. Fej! Vero se moti, ako kroka jo kaplani ponoči kakor pijani fantje ali razuzdani ponočnjaki! Vero se moti, ako goji zastopnik ljubezni le sovraštvo. Fej! —

O Kaiserjevem konkurzu polnijo prvaški listi svoje predale z neumnimi lažmi. Mi smo razjasnili dejstva, ki se ne dajo zanikati. Zato ne odgovarjamo več na neumna sumničenja. Pod našo častjo bi bilo, ako se pripravimo z ljudmi, katerih prvo načelo je brezobzirna laž. — Kaiser se nahaja v ameriškanski državi Ohio. Vsled giriranja menic je napovedala tudi gospa Ludmila Wegscheider konkurz.

Volitev na Bregu pri Ptujju je končala brez boja z ednoglasno izvolitvijo naprednih kandidator. Izvoljeni so v 1. razredu K. Sima, H. Straschill, G. Högenwart, Jos. Pirich, J. Scholger, A. Windisch. V 2. razredu: J. Wressnig, F. Hotko, T. Kappun, A. Koss, J. Fogatschnigg, J. Windisch. V 3. razredu: M. M. Musseg, A. Stanitz, F. März, M. Straschill, J. Poleischer, F. Fian. Živeli!

Prvaški kaplan v Ljutomeru še vedno ne miruje. Od raznih strani dobivamo dopise, ki popisujejo hujskajoče delo tega „pridigarja“ prvaškega „evangelija“. Mi za danes te dopise še ne objavimo. Ali g. dehanta opozarjamo, da tvorijo ti grdi nastopi kaplana javno pohujšanje in ga prosimo, naj prime moža za roke ter naj ga odpelje v cerkev. Tam naj fant svojo službo opravlja, izkušene stariše pa naj pusti pri miru. —

V okr. zastop ljutomerski je izvolil občinski svet v Ljutomeru sledeče gospode: I. Groskopf, M. Hönigmann, A. Novak, dr. E. Schwarz, H. Lideritsch, I. Strasser, I. Thurn,

K. Wirth, L. Voller; brez volitve pa stopijo v okrajni zastop gg. Hönigman in A. Krainz.

Pošteno ali kaj? Kako izrabljajo prvaški listi tudi sleherni slučaj, da bi odvrčali ljudi od mestnih trgovcev in obrtnikov, nam kaže sledeče: Pred nekaj dni je izustil pomočnik tvrđke Leposcha v Ptujju napram nekemu kupcu nepremišljeno in bedasto besedo. Slučajno je bil v prodajalni tudi mladi g. Brenčič, ki se je takoj razburil in odšel. Ko je poslovedja prišel, poslal je pomočnika takoj k Brenčiču, češ da naj se opraviči. Pomočnik je to tudi storil in povedal, da je znil neumno besedo le v razburjenju. Brenčič je tudi nato dejal, da je stvar pozabljena. Vsak poštenjak bi torej mislil, da je stem stvar končana. Ali na prvaško poštenje zidati, je neumost. Čez par dni so prinesli vsi prvaški listi in lističi članke proti firmi Leposcha. To je pač zavratno in nizko! Ali dokaz več je, da je tem ljudem vsako sredstvo v dosego svojega namena dobro. Fej!

Zopet zbesnela klerikalka. Posestnica Filomena Peklar v Ihovi pri sv. Trojici spada med one klerikalke, ki se dotikajo celo tuje lastnine, samo da zadoščajo svojem nakujskemu sicu. Tat krađe, ropar rabi silo, klerikalke kakor ta Filomena pa posnemajo take ljudi. Ali ni nesramno, ako iztrga ta babura list „Stajerca“ pismonoši iz rok in ga strga ali vrže na tla, brez da bi bil njena last? Tujo lastnino jemati, se pravi krađi, jo s silo jemati, se pravi ropati. In poskrbeli bomo, da se take našuntane babure podučje, kaj je moje in kaj tvoje!

Zopet detomor v sv. Marku. Čimbolj se razširja klerikalizem v kakšnem kraju, temveč zločinov se pripeti tam. To je dokaz, da je poneumeno ljudstvo veliko bolj k slabemu nagajeno kakor izobraženo. Iz sv. Marka poročajo o novem detomoru, ki je temgroznejši, ker je šele pred kratkim dobila znana kmetica Cvetko 4 leto ječe zaradi umora svoje dece. Ždaj je porodila pod imenom „Katerca“ znana šivilja Marija Bizjak otroka, katerega je vrgla v Dravo. O tej ženski se je že pred leti govorilo, da je otroka na ta grozen način iz sveta spravila. Solnijska preiskava bode dokazala vse. Za danes pa naj omenimo, da je bila morilka strastna klerikalka in tercjalka; pogosta je hodila v farovž šivati in pri žegnanju pomagati. Mi ne povemo to, da bi vrgli sum očetovstva na kakšnega duhovna. Ali javna tajnost je, da se je izjavila morilka nasproti Ceciliji Primožič tako-le: „Kaj čem početi, ker sem noseča z kaplanom.“ Povemo to, ker se dolži nedolžne osebe in ker je sveta dolžnost kaplanova, da se opere te trditve. Toliko za danes.

Celjski prvaki kar divjajo zaradi nemške šole v Gabrjih Zdaj hočejo baje s pomočjo Ciril in Metodove družbe v Gabrjih slov. otroški vrtec ustanoviti. Revčki!

Župnik Markovič iz sv. Barbare v Halozah je umrl. Pokopali so ga v Cezanjevčih pri Ljutomeru.

Sultan Roš še vedno molči. Ali iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se maje njegov tron in da bode kmalu konec njegovega gospodovanja. Sramotno je le, da so se vsedli nekateri knapi na Rošev lim. To je seveda politika Dom. Majcena in njegovih pajdašev, ki so bili vedno petolizniki tega človeka. Zdaj se oprjema Roš „narodne“ stranke. Upamo, da bode Spindler bolj poštenega značaja kakor Roš in da ga bode vrgel čez stopnice, kadar pride k njemu prijateljstvo fehtariti. Roš je ustanovil z nekaterimi gospodi, ki bi imeli raje gledati na se in na svojo preteklost in na svoje žene, prvaški vrtec, da bi preprečil ustanovitev nemške šole. Marsikdo bode šel na to neumnost. Marsikdo bo stiskal roko sistemom Rošu, ki je s soldati zadušil zadnji štrajk. Ali večina bode srečna in zadovoljna, kadar odnese ta sultan svoje pete. Iz Nemčije in Amerike nam dopisujejo trboveljski rudarji in nam čestitajo, da smo pričeli odločen boj proti sultanu Rošu... Ali mož molči. Tako kakor Roš molči hudodelec, ki ve da mu preostaja edino pot do vešal... Za danes še par novic: Roš pravi v svoji gostilni vse, kar se govori v njegovem uradu! Roš vpliva na vse delavce tako da pijejo v njegovi krčmi! Roš je dal občinsko bolnico za stanovanja hlapcem ljubljanskega

Hribarja; ako pa kdo ponesreči, se izgovarja, da nima stanovanja in košte zanj. Pred par dnevi je ponesrečil v Hrastniku neki spremjevalec živine. Roš je pustil moža prinesiti v neko slabo šupo; tam je trpel revež 1 dan in 2 noči brez zdravniške pomoči in brez postrežbe, tako da bi kmalu zmrznil. Roš je kupil neke nevižneta vina po 16 vinarjev in ga prodajal po 36 vinarjev. Roš se vitka v rudarsko konzumno društvo, ako ravno nima tam nič iskati, ker je delavcem ravno tak nasprotnik kot kapitalisti... Holah, sultan, ali bodeš še molčal? Potem pridemo prihodnje s popisanjem grehov tvojih sinčkov.

Trbovlje. Novice. 3. t. m. so pokopali obč. svetovalca E. Sušnika; mož je bil naprednega mišljenja. — Na sv. planini se je odtrgal velik kos gore in je uničil precej gozda. — Na kolodvoru je zgorel voz s plehnatimi posodami, ki bi se imele peljati na Japonsko.

Trboveljska pošta. V Trbovljah se je opustilo 3 kratno pošto med uradom 1 in 2 ter se je upeljalo vozno pošto. Pri tej priliki naj omenimo, da dobimo jako veliko pritožeb o nerednem dostavljanju listov. Čsla vrsta reklamacij nam prihaja, ako ravno se list redno odpošilja. Kje tiči vzrok? Primorani bomo, vložiti odločno pritožbo, ako se stvar ne zboljša!

„Birma“ v Leskovcu in obenem žegnanje so imeli v nedeljo, 2. t. m. Birmali so pa — škofa in njegovo ženko. Ta škof je namreč ukradel lončeno posodo, v kateri je bilo nekaj svinjskega mesa. Zato jih je dobil po glavi od Leskovčanov.

V okraju Vransko so res grozno zanemarjene ceste. Ceste se nasuje 1/2 m široko, mesto da bi se napolnilo le sledove koles. Državna cesta je za nič, okrajne ceste pe še slabše. Konji in živina trpe grozno in čas bi bil, da se enkrat v tem oziru kaj ukrene.

Junaštvo. Pred nekaj dnij je poklical neki „gospod“ v Celju otroke v „Narodni dom“, češ da jih bode obdaril. V sobi je vprašal, kateri so otroci nemških starišev in ko so ti naprej stopili, je pričel tuliti kakor zverina in suval ter pehal deco iz sobe. Res, junaško se obnašajo prvaški „rešitelji“ naroda.

Okrajni zastop v Slov. Bistrici je imel 3. t. m. svojo redno sejo, kateri je predsedoval načelnik g. Stiger. Iz proračuna za 1907 posnemamo, da se potrebuje za vzdržanje cest K 25.365. Sja je sprejela proračun za okrajne ubožce z 2.900 K. Predlagalo se je končao zgradbo ceste Laporje-Pekel in opustitev križovrške ceste od Pekla do občinske ceste v Videžu. C. k. družbi za deželno konjerejo se je podelila podpora 100 K Pri žagi v Makovlju se napravi ograjo. Poljedelsko družbo se je naprosilo, naj zniža cene za merjasce za 20 K. Sklenilo se je poleg tega še razne prošnje za podpore itd.

Okr. šparkasa v Slov. Bistrici je imela novembra meseca čez 105.000 K novih vlog; skupno stanje je znašalo čez 1 milijon 700.000 K. Ravnateljstvo je sklenilo, da bode z januarjem vsak dan vloge in plačila obrestij sprejemalo ter izplačevalo.

Proti tvrđki F. Stieger v Slov. Bistrici se ujeda neki umazan konkurent v „Fihposu“. Mož je znan in žalostno bi bilo na svetu, ko bi taki junaki zamogli škodovati tako trdo in pošteno osnovani tvrđki.

Smrt vojaka. O živalski surovosti, s katero se je pripravilo nekega vojaka ob življenje, poroča „Marburger Zeitung“. Slučaj dokazuje iz novega, kako podvirjano delajo gotovi vojaški „zdravniki“, s sinovci ljudstva. 3. t. m. je dobil dragonec Bernögger, ki je prišel šele pred kratkim v Maribor, od doma nekaj denarja. Šel je na pošto in imel pri sebi tudi še hranilnično knjižico. Potem ga niso več videli. Drug dan ga je našel neki železničar pri koroškem kolodvoru na tleh. Prišla je vojaška patrolja in nesla nezavestnega v — zapor. Drugo jutro je prišel židovski polkovni zdravnik dr. Swaton. Brez da bi preizkal moža, je takoj dejal, da je dragonec pijan. Nezavestnega je pustil privezati na klop in z jermeni pretpavati; mož je imel potem po celem truplu kakor palec debele oteklina. Potem je pustil ta podvirjan „zdravnik“ na dragonca cele škafe vode polit. Tako ga je pustil ležati. Ponoči je zdravnik dr. Diewald moža v bolnico pripeljal

in tam našel, da ima revolversko kroglo v glavi. V soboto pa je dragonec, edina pomoč svoje matere vdove, umrl. Dragonec je bil roparsko napaden in ustreljen. In zločinski „zdravnik“ Swaton je pustil težko ranjenega pretepravati in polivati. To je tako nečuvana podivjanost, da zasluži ta bestija vešala! Posl. Wastian bode v zbornici stvar razjasnil.

V Laškem trgu imajo zdaj električno razsvetljavo. Prebivalstvo kakor tujci so zelo zadovoljni.

Kolodvor v Štorah se razširi; dela so se že pričela.

Rogaški okrajni zastop. Cesar je potrdil volitev ravnatelja Jos. Simony za načelnika in dr. F. Schuster za podnačelnika okrajnega zastopa v Rogatcu.

Veleposestvo v Planini so prodali za 800.000 K neki italijanski družbi. Posestvo se je tekem 4 let že štirikrat prodalo.

Požar. 5. t. m. je zgorelo v Gradšu gospodarsko poslopje Autona Enarčiča. Ogenj je uničil tudi naloženo trsje in krmo ter orodje. Poslopje je bilo zavarovano.

Štajersko vino v Siamu. Kako priljubljena je štajerska kapljica dokazuje dejstvo, da se je odposlalo te dni več vina v Siam v Aziji. Vino je odposlal vinogradnik g. Dirnberger iz Radisela pri Mariboru.

Ustrelil se je v Mariboru 58 letni g. Prelog; poneveril je užitninskem odkupnemu društvu K 2.700 in se zbal kazni.

Nesreča z avtomobilom so je pripetila v Klučarovich. Konji kmeta Sagaja so se splašili in so reveža na mestu ubili.

Utopljenec so potegnili iz Drave v Krčovini pri Ptuj. Mrtvec je zasebnik Wegscheider iz Maribora, ki je svoj čas v Dravo skočil.

Umrl je v Bakovcih pri Ptuj 8. t. m. splošno spoštovan kmet Tomaž Horvat nagle smrti. Zapustil je vdovo in 6 otrok. Počivaj mirno!

Tatinska družbica. 4. t. m. je zbiral stražmojster iz sv. Barbare tatinske ptičke iz Zg. Vohičnice. Fantalini so hodili tihotapsko v klet kmetice Marije Berič in srkali sladko hruškovino. Izdal jih je tovariš Majcen, ki je dobil v sv. Lenartu zaradi dolgih prstov 6 tednov ječe. Orožnik jih je odgual paroma, da se odpočijejo od hruškovca z — ričetom.

Vlak je prišel 13. t. m. v Mariboru na napačen tir in je zavozil v neki zid. Strojvodja je ostal zdrav, pač pa je bil zavičaj težko ranjen.

Stekel pas je ugriznil v Kokarju več oseb. Pas je ležal v mreži posestnika Praznika in jo pokvaril s slinami. Ogriznil je tudi vola, ki je kmalu poginil. Tri druga živali so ubogemu kmetu poginile.

Uboj. 25. nov. so se v Planini fantje stekli. Krojača Videka so pri tem s polenom ubili. Ubijalca so odpeljali v Sevnico.

Smrt železničarja. Vlak je povozil 4 t. m. v Pragerskem železniškega delavca Reicha. Kožesi so mu odtrgali glavo in roko. Nesrečnež zapušča vdovo in dvoje otrok.

Ponarejen denar. V prodajalni Simonitsch v Radgoni je kupil neki kmetki fant smodke in jih plačal z bankovcem za 100 K. Bankovec pa je bil ponarejen. Fanta so prišli in našli pri njemu doma še 2 taka bankovca.

Mrtveca so našli v Radgoni ob Muri. Mrlič je bil približno 50 let star.

Stekli psi so se pojavili v okolici Konjic in v Gotovljah ter v raznih drugih krajih; v nekaterih mestih je tudi že pasja kontumacija.

Pretep. V Šikoli pri Mariboru so se stekli fanti 2. t. m. Fanta Habjanič in Soršak sta bila težko ranjena. Storitci so dobili od 3 do 6 mesecev ječe. Pijača in klerikalna vzgoja rodita take plodove.

Sleparski sollicitator. Sollicitator dr. P. puša v Mariboru je osleparil svojega šefa za 839 K in dobil zato 1 leto poostrene ječe.

Nezgod. Mizar Potočnik v Mariboru si je odrezal prst na cirkularni žagi.

Iz Koroškega.

Kranjski huskači. Odkar dedra nova železnica, prihajajo na Koroško neštevilni kranjski huskači, da sejejo nemir in spor ter udomačijo blažene razmere, ki so na Kranjskem vsak gos-

podarski razvitek onemogočile. V državnem zboru pa se zavzemajo rznri prvaški kaplani in hofrati za te hujskače. Ali ti gospodje so dobili dober odgovor. 1. t. m. je govoril v državni zbornici poslanec kmetskih občin Celovec-Velikovec g. Seifriz in dejal m. dr.: „Večina našega slovenskega prebivalstva ne mara za kranjsko hujskanje. Jaz sem že 23 let župan popolnoma slovenske občine in poznam tedaj razmere. Da se to hujskanje zdaj nadaljuje, je znano. V Svečah so vsled tega slovenski kmetje dne 4. nov. rezolucijo sklenili, v kateri pravijo: „Huskanje miroljubnega prebivalstva, ki se razširja od zunanje strani zlasti v Rožni dolini, se zavračajo odločno. Koroški poslanci naj se zoperstavijo temu hujskanju in naj delujejo za gospodarski razvitek Rožne doline.“

— To so sklenili slovenski kmetje, ki ne marajo hujskanja. Hujskači so nasilneži iz Kranjske, katere je prinesla nova železnica. Obče znano je, da izvira hujskanje proti naprednim Slovincem od pripadnikov stanu, ki bi imeli pridigovati le mir in prijateljstvo. Hujskači in zabavljači, ki spravljajo ljudstvo v nemir, mesto da bi svoje delo izvršili, imajo svoje učitelje na Kranjskem. Kakor odrešenje bi bilo, ako bi se kaznovalo nepregledano politično agitacijo v cerkvi. Zakaj gredo napredni Slovenci z Nemci? To je čisto ednostavno. Kmet hoče kruha, hoče živeti in pri današnjih razmerah je to težko, pri slabih razmerah s posli, draginji poljedelskih potrebščin, veliki konkurenci z Ogrske itd. Mi dajemo slovenskim sosedom možnost, živeti in obstati, skušamo zboljšati njih gospodarske razmere; pri Nemcih dobe vedno dobre in poštene kupce za svoje blago. Mi jim preskrbimo nemško šolsko izobrazbo, da zamorejo z nemščino i čez meje svojih občin priti. Kranjski hujskači pa hočejo vse kaj drugega. Gospodarski napredek je slab, kmetijska društva in zadruga služijo politiki. Proti šoli in učitelju se hujska in iz tega izvira zmanjšanje prebivalstva v slov. krajih.“ — To so možke besede, katere si naj zapomni koroški kmet in ki naj bodejo bič za plačane klerikalno-farške hujskače, kateri hočejo zanamitati i Korošce, kakor so zanamitali in osužnili Kranjce.

Za kaj se jim gre! 25. p. so imeli prvaki v Celovcu „shod“, na katerem je govoril neki Lasser (čisto slov. ime?) iz St. Petra pri Grabstajnu o časopisju. Povedal je sledeče „modre“ nauke: „Na Koroškem ustreza celi tretjini prebivalstva edini „Mir“. ... Oprostite, da dvomim! Ko bi čitala tretjina Korošcev „Mir“, bi mu ne bilo treba delati po Kranjskem dolgo kakor spufanemu študentu! Nadalje je rekel Lasser: „Bauernzeitung“ in „Stajerc“ zatrujeta, da nimata nič zoper več. Vendar pa obrekujejo ti liati duhovnike...“ Prvič ni res, da „obrekujejo“ duhovne; ožigosati pa moramo slabe duhovne in se je torej g. Lasser lagal, ko je dejal, da smo proti veri! Najlepše pa je Lasser to-le povedal: „Zraven šole sta „Bauernzeitung“ in „Stajerc“ naša najhujša nasprotnika“. ... Odkrito so torej ti prvaški hujskači izjavili, da je njih največji sovražnik šola, da hočejo šolo uničiti! In delavci so to poslušali?! Ali „Mir“ ne razume, da je izpovedal tajnost? Proti šoli se borè ti podrepaniki farjev in dohtarjev in zato smo srečni, da nas štejejo med svoje nasprotnike!

Iz Rožne doline se nam piše: Veš, ti ljubi „Stajerc“, v naši občini frira Barigeljev duh že bliž 6 let javno okoli in meša možgane svojim duševnim podrepanikom. To pa zato, da bi se ti revni možgani ne skvasili v napredno mišljenje in da bi pod tisto črno „hamrelo“, ki jo je klerikalna žlahta tudi pri nas razpela, vsaj tako dolgo ostali, dokler jih podzemski „cerberus“ ne odvede v najčrnejši kotiček svojega kraljestva. Ali teh farških podrepanikov je vedno manj. Ker so v občini brez javnega dovoljenja precej „kozlov“ postrelili ter se očitno kesajo da so tako dolgo Barigeljev duh pošfali, se boje zdaj kazni. To ve tudi Barigelje sam in njegova „fajfa“ mu ne diši tako „žmahno“ kot preje pred tremi leti. „S čim bi le mogel svoje „hamre lovce“ nazaj pridobiti?“ vprašal je enkrat svoje „ta višje“. Svetovali so mu, naj napravi veselico s „tambaračenjem“. „Dobro“, pravi mož, in „Dravec“ morajo veselico razpisati, da

ne zvoha vsak fantek kaj da hočem“. Ljubi „Stajerc“, res so veselico naštimali. Jedli in pili so celo noč, seveda vsak za svoje denarje, ako jih je imel. „Tambaračenjem“ pa, ki niti knofa v hlačah niso imeli, je neki gorjanski možicelj „špandov“. Po veselici so šli eni spat, drugi pa so raje še par dni v različnih krčmah o vseslovauskem prijateljstvu sanjarili. Ko so se do dobrega nadremali, stopil je „dohtar Repič“ (ki zna tudi „grško jecljati“) na mizo ter je tako-le predaval: „Dragi mi hamrelovci! Lukamatija že od poletja po Rožni dolini jučka in zdaj tudi v Borovljah redno piska. Vsi Rožani si pričakujejo dobička od aisenbona. Tudi mi Barigeljlovci, ki nas povsod kot najbolj neumne šinfajo, moramo nekaj ukreniti, kar nam bi bilo v korist. V Borovljah postavljajo tovarno za železo. Mi pa si napravimo tovarno za izdelovanje častnih občanov, ki bi nam dovolj denarja in časti našenkali ter nas iz pretečega prepada rešili“. ... In, ljubi „Stajerc“, zaželjena tovarna je bila postavljena in pričfali so skozi „bolnce“ prvi štirje častni člani. Bili so v začetku še mrtni in brez krvi. Ko so jim pa „vseslovenske“ župe v glavo napumpali in jih je nadinženir „Schlauchherr“ (?) sam navduševal, so zapazili pri prvem, da ni v pravem „formularju“ izdelan in da se je pri pumpanju prav pošteno v hlače „zmohov“. Vrgli so ga zato v „reno“. Drugega so spoznali primernege za „aušus“, ker se je v „bolncih“ preveč odr. Čast naprednim možem, ki so z odločnim nastopom to fabriko v konkurz spravili. Barigelje, zdaj se boš pa spnfal Kadar bode „brist vun“, odpustiti bodeš moral svoje inženerje. — delavci so pa itak že pri nas. Razumete??

Železnica Svetnavas-Borovlje. Naznanja se nam, da bodo vlaki tako-le vozili: Odhod iz Svetnevasi ob 5:18 zjutraj, 8:30 dopoldne, 12:25 opoldne, 4:45 popoldne in 7:46 zvečer. Zvezo imajo ti vlaki z onimi, ki odhajajo iz Celovca ob 6:45 zjutraj, ob 11:24 dop., 3:18 in 4:03 pop. in 7:08 uri zvečer. Iz Borovcih pa odhajajo vlaki proti Svetnavasi ob 5:48 zjutraj, 9:43 dop., 3:13 pop., 6:33 in 8:23 zvečer.

V Celovcu postavijo na benediktinskem trgu tržnico ter blizo tovrnega kolodvora nov magacin. Občina vzame v ta namen 100.000 K iz posojila.

Spomladni letni sejem v Celovcu se vrši drugi ponedeljek meseca aprila, kar bode posebno za kmete jako ugodno.

Eksploziral je plin (gas) v hiši južne železnice v Celovcu. Sluga Pissiak je bil zelo požgan.

Konja povozil je vlak 9. t. m. med postajami Stendorf, in sv. Jurij.

Ropar je napadel po noči cestarja Demozerja v Klebahu. Ropar je neki hlapec, ki že sedi v zaporu.

Po svetu.

Prošnja. Zima je pričela z vsemi silami. Človeška sveta dolžnost je, da v teh hudih časih ne pozabi živali in jim olajša njih trpljenje. Ne puščajte živino po cele ure v mrazu stati. Ne pozabiti, da imajo tudi vaši psi čut za mraz! Kar je pa glavno, — skrbite za ptice, ki iščeje zamanj pod snegom živeža, ki pa vendar veliko koristijo in so vaše najzvestejše prijateljice. Trošite jim hrane, skrbite za nje!

Ne izseljujte se v Brazilijo. Brezvesti agenti vabijo ljudi, naj se izseljujejo v Brazilijo, zlasti v državo San Paolo, češ da dobe tam posestvo zastoj. Res je pa, da morajo takoj 1/3 cene okoli 450 kron in ostalo v obrokih plačati. Dežela je grozovito nezdrava in slaba. Torej pozor!

Nevihta na Španskem. Velikanska nevihta je divjala po Španskem, zlasti na morskem obrežju. V Valenciji je udarila strela v stolp in ubila čuvaja. V drugem mestu se je podrl jezuitski samostan in ubil več duhovnov. Zlasti oranžovi vrtovi so trpeli. Zdaj pada sneg.

Tatvina na pošti. V Stanislavsu na Galiskem so ukradli tatovi iz poštnega voza mošnjo z 56.000 K.

Krivična obsodba. V Kielu (Nemško) so obsodili nekega Deppe pred leti radi umora na smrt in ga obesili. Zdaj se je izkazalo, da je bil revež nedolžen.

14 letni — deset let ječe. V Kotbusu na Pruskem so obsodili 14 letnega Pavla Lehmana.

na 10 let ječe, ker je umoril svojo ednako staro tovarišico Mildo Ebert. Fant je dejanje hladnokrvno priznal.

Nevesta — mož. Neki učitelj iz Vratislave se je zaročil v Parizu z neko grofico Paradedo. Ves srečen se je pripeljal z njo v Vratislave. Ali kmalu se je izvedelo, da je nevesta preoblečen mož. Ko ga je hotela policija aretovati, se je zastropil. Ne ve se, ali je bil mož blazen ali kaj.

Napad na vlak. Pred kratkim so napadli blizu Voghiere (Italija) neznanci brzovlak, pobili šipe in streljali iz revolverjev. Baje so hoteli umoriti nekega ruskega kneza, ki se je peljal v brzovlaku. Ruski ustaši se maščujejo i v inozemstvu.

Mestni glavar — tat. Iz finskega mesta Abo je pobegnil mestni poglavar in odnesel en in pol milijona rubljev.

Bogat kmet. Dr. Roux, načelnik Pasterjevega zavoda v Parizu je ozdravil otroka nekega provenčalskega kmeta. Kmet mu je daroval zato 1½ milijona frankov. Takih kmetov je pri nas presneto malo.

2 milijona za dobrodelne namene je daroval bogatin Bischoffsheim v Londonu ob priliki svoje zlate poroke.

Dober lov. Na Rezdrevskem jezeru na Češkem so nalovili 40.000 rib, večinoma karpov.

Babjeveerje. V Gradcu je umrla posestnica Neuhold. V zadnjem hipu je oblast pogreb ostavila. Pri sodnji se je namreč naznanil "kmetški zdravnik" Nest, da je dajal pokojni zdravila ter jo je na ta način tako popolnoma "ozdravil", da ne boče nikdar več zemeljskih težav čutila. Ubogo ljudstvo, ki veruje vsled klerikalne vzgoje še na vraže!

10 milijonov ljudi je izročeno najhujši lakoti v provinci Kiangsu na Kitajskem. Gladni ljudje so pričeli z upori.

Iz črnega tabora. V Monakovem (München) jo je pihpal beneficijar Stadler z zalo hčerko nekega peka. Zaljubljen se je in to peče! —

Klerikalizem in šola. Belgija ima klerikalno vlado in propada vsled tega dan za dnevom. Dokaz temu je slabo šolstvo. 20 do 60% otrok ne obiskuje šole. To je pač "blagohotni" vpliv politikujoče duhovščine, ki bi spremenila svet najraje v samostan. Kdor je za šolo, mora biti proti klerikalizmu.

Gospodarske.

Žito v letu 1906. Glasom statistike ogrskega poljedelskega ministarstva presega letošnja žetev na celem svetu lansko za približno 80 milijonov metričnih centov. Evo številke:

	Leto 1906	Leto 1905
Pšenica	949.—	926.29
Rž	382.86	394.47
Ječmen	314.84	307.23
Oves	526.86	533.55
Koruza	986.72	917.37
Skupno	3160.28	3078.91

Pitanomu prašiču daj vsak dan dve pesti ovsa. V ta namen daj v posodo oves in ga pokrij s soljo ter z malo vode; posoda ne sme biti čisto polna. Prašiči, ki dobe to vsak dan, imajo izvrsten tek in požro vse, kar jim daješ. („Bauernbündler“.)

Driska pri prašičkih odpravi tako-le: daj stari svinji rižovo (rajžovo) vodo, pomešano s sladkim mlekom in to par dni; potem upelješ zopet počasi navadno hrano. Uspeh je imeniten! Rižovo vodo dobiš, ako skuhaš riž dobro in odcediš tekočino ter jo pomešaš zopet z vodo; v vodi pustiš lahko malo kuhanega riža. („Bauernbündler“.)

Za travnike in pašnike delaj zdaj po zimi. Treba je gnojiti. Mah postrži. Počisti grmovje. Trnje ne spada niti v gozd, kaj šele na travnik. Ali tudi drugo drevje in grmovje očisti od travnikov. Kamenje je treba potrebiti in znositi na mejo. Nastale luknje pa zasuj z zemljo in nasej travo. Po „Primorcu“.

Za rezanje cepičov je najboljši čas december in januar. Cepiče zveži v snope, priveži zraven ime dotične vrste in zagrebi snop v zemljo ali v moker pesek. Po „Primorcu“.

Sejmi v Ptujju l. 1907. Sejmi s konji in govedo se vrše prihodno leto: 2. in 16. januarja,

6. in 20. februarja, 6. in 20. marca, 3. in 23. (tudi letni in lesni sejem) aprila, 1. in 15. maja 5. in 19. junija, 3. in 17. julija, 5. (tudi letni in lesni sejem) in 21. avgusta, 4. in 18. sept., 2. in 16. oktobra, 6. in 25. (tudi letni in lesni) novembra, 4. in 18. decembra. Svinjski sejmi pa se vrše: 2., 9., 16., 23. in 30. januarja, 6., 13., 20. in 27. februarja, 6., 13., 20. in 27. marca, 3., 10., 17. in 24. aprila, 1., 8., 15., 22. in 29. maja, 5., 12., 19. in 26. junija, 3., 10., 17., 24. in 31. julija, 7., 14., 21. in 28. avgusta, 4., 11., 18. in 25. septembra, 2., 9., 16., 23. in 30. oktobra, 6., 13., 20. in 27. novembra, 4., 11., 18. in 23. decembra.

Sleparja z „Mastolom“ so zaprli na Donaju. Bil je to neki Löwy, ki je sleparsko prodajal sredstvo za živinorejo pod imenom „Mastol“.

Dobre krave. V St. Johan na Tirolskem ima neki posestnik 3 krave; prva daje na dan 25, druge pa po 26 litrov mleka.

Kolkol izdelajo čebele? V Avstriji je 995.281 čebelnjakov. L. 1900 se je pridobilo 56.882 centov meda in 3.292 centov voska. Ako računš kilo medu z 1 krono, je to kron 6 milijonov 665.000. Ako bi hotel ves ta med odpeljati, naložiti bi moral vsak vagon z 10.000 kilogrami in bi rabil 602 vagonov, to je 30 tovrstnih vlakov. Po „Stein der Weisen.“

Listnica uredništva in upravnika.

Prihodnja številka „Stajerca“ izide dne 4. prosinca 1907 zjutraj. Obsegala bode 12 strani. V tej številki objavimo tudi temeljito zgodovino razvitka našega lista in naše stranke od l. 1900 pa do danes, ter razne druge članke. Kdor hoče več iztisov te številke dobiti, naj se vsaj do novega leta oglasi.

— **Celjski naročniki:** Blagovolite se podpisati; mi bi vendar radi vedeli, s kom da imamo opraviti. Vse drugo predložimo v ta namen kompetentnem odboru.

— **Sv. Ema:** Ob priliki objavimo cel članek o tej poneumovalni družbi; zdaj primanjkuje prostora. Pošljite kaj aktualnega. Pozdrav! — **Krško:** Hvala za pozdrave. Takih „listov“ se ne strasimo. — **Wagnitz:** Naročite dotično stvar naravnost pri firmi Hanns Konrad v Mostu (Brüx).

— **A. W. Milwaukee:** Hvala za pridno delo! Da bi se bratje v Ameriki še bolj zavzeli za list! Dopis prihodnjic. Plačano imate res do 1. julija 1907. Naročnino in naslove smosprijeli. — **Sp. Voličina:** Take dopise, k obsegajo le psovke, ne moremo sprejemati. Povedati se mora, kaj je dotičnik storil. — **Ihane:** Sprejeli in obli javili smo že eu dopis o tej bedasti Filomeni. — **F. Seh. Gradec:** Plačano do 1. prosinca 1908. Pozdrav! — **Trbovlje:** O Roševem „gospodarstvu“ napišemo še cele članke in pride takrat tudi vaša resnična stvar. Roš itak niti iskre časti nima, kajti drugače bi nas že davno tožil. Pozdrav! — **Cresnice:** Morda ob priliki. Pozdrav! — **Miklauzhof:** Dotične liste dobivamo sumi. Vkljub temu temu hvala! — **M. v Hrastniku:** Take osebnosti ne spadajo v list. Pozdrav! — **H. Liboje:** Plačano do 1. nov. 1907. — **Potoče p. Lavod:** Sprejeli 8 kron; zadovoljni smo, kakor ste pisali. Pozdrav! —

Sv. Anton: Hvala, ali žal, zastarelo! — **Gaberje:** Kakor Celje: odbor odločuje! — **Ljutomer, Sv. Vid nad Valdekom, Sv. Barbara pri Vurperku, Stojince, St. Ilj. Slov. Gor., Misljinje, Celje, Ponikva, Brežice, Rož, Celovec, Brezno itd.:** Prihodnjic in pozdrav!

Zajutrek solske mladine. Splošno je znano in znanstveno dokazano, da izvirajo iz rednega uživanja zrne kave, jako škodljive posledice, tako: izredna nervoznost, želodčna bolezen, in srčna kap. Vendar se moderni človek, ki mu je le do neprestanega razburjanja, težko loči od tega poživila, ki mu je prišlo že v vsakdanjo navado. Kdor pri kadilcu in alkoholiku je pač učinek strupa tisto, kar ga miče vedno iznova. Kaj pa je treba tudi žema mladino navaditi tega učinka? O! naše dorastajoče dece, ki jo itak utruja, razburja in često preobklada sola, naj bi se kar najskrbneje zavračala vsaka druga razburjanja. Prav tako, kakor ne dajmo otroku alkohola, mu ne dajmo vznemirjajoče zrne kave; pogostoma položaj kal poznejšim boleznim, ki jih potem pripisujemo drugim vzrokom. Kaj pa se priporoča za najboljši nadomestek tako škodljive zrne kave? Po dolgoletni izkušnji se je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava v vsakem oziru izvrstno obnesla kot prijetno izpodbudna, hranilna in krvotvorna pijača za zajutrek, in mali trudnjega napravljanja se kmalu izplača s tem, da so otroci čvrstejši in cvetočee lica, ne glede na to, da se z njo za vsako družno doseza še izdaten prihranek. Sveda tudi vam je treba strogo paziti, da uporabljate vedno le pristno Kathreinerjevo kavo v zaprtih izvornih zavojih z vrstveno znamko žunika Kneipp. Ona ima prijeten kavin okus, je izdatna v uporabljanju in torej dobro pijača.

Pojasnilo. Tovarna jedilnih sredstev Cere; razpisala je konkurenco z dobitki za 15.000 K. Mnogo gospodinj meni, da mora izumiti nova jedila, kar pa je zmotno. O! cele svote 15.000 K je samo 2.800 K za nove recepte določeno; z ostalimi 12.200 K se obdari recepte že znanih jedil, ki so izdelani mesto z živalsko z „Ceres“ jedilno mastjo. Tvrđki je namreč v prvi vrsti natem ležeče da ustvari potom naukov dobitih gospodinj novo jedilno knjigo, iz katere naj bi si vsaka gospodinja naučila, kako zamore vse jedi s ta mastjo napraviti.

Pozor! Opozorjamo na inzerat v današnji številki o božični premiji, ki jo razpisuje dobro znana in zanesljiva trdita Hanns Konrad v Mostu (Brüx) št. 876 na Češkem. Naročite si torej le pri tej trgovini v inzeratih namanjeno blago in dobite zraven lepo božično darilo zastoj, sveda le takrat, ako si naročite blag za najmanj K 40 in to samo v mesecu oktobru in novembru, v decembru naročeno blago nima več pravice do premije. Kot pr emija je lepa Roskopf ura, vredna 420, in kakor o nmenjemo, se dobi zastoj. V decembru se za to ne moremo ozirati na premijo, ker takrat razpošilja trdita za božične praznike 12—1600 poštinih pošiljatev in tudi postna uprava je takrat jako preobtočena in z delom. Obenem pa zahtevajte velik ocaik naše trdike na naš naslov, v katerem je nad 800 slik in ga dobi vsakdo, ki se zanj zglaši z dopisnico, zastoj in poštine prosto.

Najvišje odlikovan je bil na razstavi v Reichenbergu za svoje šivalne stroje in za dela izgotovljena na njih, Singer & Co, Ptuj, Minoritenplatz 6

Zaklad za rodovino je v boleznih Thierryjev balsam in Centifolijsva maža, koje zdravilno moč so pripoznale vse zdravniške autorite. Tisoč zahvalnih pism priznava dobro uspehe, ki so se dosegli s temi zdravili pri koliki, želodčnem kašaru, krčih, kašlju, bolečinah v prsih, influenci, ranah i. t. d. Knjigo, ki obravnava to snov pošljemo zastoj. Lekarna A. Thierry, Prešgrada (Hrvatsko).

Loterijske številke.

Trst, dne 7. decembra: 88, 10, 84, 22, 51.
Gradec, dne 15. decembra: 9, 76, 32, 11, 20

Dva krepka dečka

s primerno šolsko izobrazbo v večjo pekovsko obrt. Vstop takoj po Božiču. Naslov: August Senica, posestnik in pekar v Žalcu pri Celju. 681

688 Pekovski čnec

se prejme na 3 letno učno dobo in nekaj obroke. Vpraša se pri Antonu Vognreitz, pek. mojstru v Göttingu pri Gradcu.

Krojaški učenc

14—15 let star, se sprejme takoj pod 3 letnim ugodnim pogojem glede 4 letne izobrazbe na lastno oskrbovanje, s prednostjo boljše solske izobrazbe, če tudi kot praktikan v tej stroki pri Ivanu Patlitsch, kroj. mojstru v Studencih (Brunndorf) nad Mariborom. 688

Novost! Odrašenim koristno, otrokom ve- Novost!

Da bi povzdignila zmisel štedenja, upeljala je mestna hranilnica (šparkasa) v Ptujju nove uredbo, ki se je v drugih krajih že obnesla in je jako primerna potrebi ljudstva. To so t. zv.

domače hranilne kase. (Sparbüchsen.)

Kdor hoče, dobi lepo izdelano blagajnico domu. Ta blagajnica ne stane ničesar; le kot varščino si zasiguri hranilnica prvih shranjenih 4 K. Ali kadar odstopiš od članstva, dobiš teh 4 K nazaj. To domačo hranilno kaso dobiš tedaj čisto zastoj. Blagajnični ključek ostane v hranilnici; kadar imaš že neko svoto nabrano, prineseš blagajnico, katero se odpre pred tvojimi očmi in se ti vpiše v hranilno knjžico dotično svoto. Tako nabiraš lahko najmanjše svote, krajcar za krajcarjom, — tako navadiš lahko svojo deco na štedenje in ji napraviš veliko veselje, — in vse brez da bi žrtvoval vinar!

Prepričani smo, da bode vsakdo uvidil nujno potrebo teh domačih kas!

Torej pristopajte mnogoštevilno!

Mestna hranilnica ptujjska.